

VERTREK PUNT
WANDELING AAN
"DE ACHELSE KLUIS"

VERTREK PUNT
WANDELING AAN
"DE EZEL"

LEGENDE:

Wandeling 8,8 km - 2u30 min:

Wandellus 3,2 km - 40 min:

Reconstructie
de doodendraad:

Trappistenwandelroute
Achel:

Grens België-Nederland

- 1 Reconstructie De doodendraad
- 2 Grenskapel
- 3 Grenspaal 1843
- 4 Reconstructie De doodendraad
- 5 Reconstructie De doodendraad
- 6 Nederlandse douanepaal uit 1662
- 7 Oud bosgebied van Beverbeek (14^e eeuw)

INFO

Uitpunt Hamont-Achel
Wal 26
3930 Hamont-Achel
Tel. 011 51 05 02
uitpunt@hamont-achel.be
www.hamont-achel.be

VVV-kantoor
Gen. Dempseylaan 1
3930 Hamont-Achel
Tel. 011 64 60 70
info@toerisme-hamont-achel.be

Erfgoedwandeling De doodendraad

De doodendraad

Iets ten noorden van de Ezel in het duingebied van Beverbeek werd in 2015 een indrukwekkende reconstructie van zo'n 200 meter *doodendraad* ingehuldigd. Deze reconstructie geeft een uitstekende indruk van de impact van deze Duitse versperring tijdens WO I op de omgeving en haar bewoners.

Langsheen deze reconstructie staan infoborden die de wandelaars extra info verstrekken over de oorspronkelijke constructie in 1916, de vele ontsnappingsmethoden die vanuit België werden ondernomen, maar ook de dramatische verhalen die zich aan de draad hebben afgespeeld.

Hamont-Achel bevat vandaag drie locaties van deze *doodendraad*: aan de Ezel (eerst opgericht in 2000), even verderop in het duingebied van Beverbeek en aan de Achelse Kluis, nabij de kloosterpoort.

Het is een unieke realisatie langsheen het voormalige tracé van de *doodendraad*, vanaf het Drielandenpunt in Vaals (Duitsland) tot aan de Belgische kust.

Een nieuw hels wapen

Duitsland viel in 1914 op brutale wijze het neutrale België binnen. De grensbewoners, zoals die van Hamont-Achel, kregen het hard te verduren door de aanleg van een hermetische afsluiting van de grens. De Duitse bezetter wilde elk contact met het vrije Nederland beletten.

Merkwaardig genoeg "vergat" Duitsland in 1915 het gebied van Hamont-Achel af te sluiten. Een jaar nadien werd de toestand rechtgezet en werd de afsluiting tot op de grens gebracht. In de volksmond noemde men deze gehate afsluiting de elektrische draad. In het Hamont-Achels dialect: "den droad".

De Duitsers trachten met dit waanzinnig plan letterlijk de Belgische bevolking in te kooien – ten top gedreven vrijheidsberoving met een nieuw hels wapen. Dit paardenmiddel beoogde dezelfde werking als een schrikdraad. Dergelijke versperring was tot dan ongekend bij de bevolking.

Gevolg was dat de onderdrukte mens telkens weer zijn vrijheid probeerde te heroveren: velen waren succesvol bij het doorbreken van deze dodelijke draadversperring, maar helaas waren er ook vreselijke mislukkingen met dodelijke afloop.

Over de hele grens vielen er meer dan 1.000 slachtoffers bij ontsnappingspogingen. In het gebied tussen Neerpelt en Bocholt waren dit er 61. Het waren tot op heden onbekende, meestal burgerlijke oorlogsslachtoffers, die letterlijk aan de draad bleven hangen.

Tegen de verwachting van de Duitse overheid in, werd de draadversperring de aantrekkingspool voor velen. Smokkelaars vooral, maar ook spionnen lieten zich niet zomaar afschrikken. Ook jongens die naar het front wilden gaan en gewone mensen die de vrijheid wilden in het neutrale Nederland trotseerden de draad.

Technische fiche

In Hamont-Achel bestond de grensversperring uit een driedubbele afsluiting. De middelste afsluiting werd geladen met een elektrische hoogspanning van ongeveer 2.000 volt wisselstroom. Contact hiermee was bijgevolg als de bliksem. De niet geëlektrificeerde afsluiting aan de Belgische en aan de Nederlandse zijde dienden als waarschuwing en bescherming.

Per afsluiting werden er 5 à 7 (in 1918 zelfs tot 9) rijen ijzerdraad van circa 2 à 5 mm dik boven elkaar gespannen aan houten palen van bij de 2 meter hoog. De draden werden ongeveer 30 centimeter van elkaar gescheiden. De onderste draad bevond zich op 25 centimeter van de grond.

Bij de middelste rij palen werden de draden bevestigd aan porseleinen 'potjes' (isolatoren). Om de 50 meter zorgde een 7 meter hoge paal voor de voeding van de middelste rij. De hoogspanning werd op enkele plaatsen geleverd door opgeëiste bedrijven.

De Duitse bezetter moest naast de fysieke barrière ook honderden meestal oudere militairen inzetten voor de permanente bewaking. De wacht patrouilleerde dag en nacht.

Aan de Achelse Kluis

Voor de aanleg van de draadversperring bij de Achelse Kluis werd de Kluis zelf verplicht de kosten voor de materialen te betalen, terwijl de Duitse Overheid de aanleg en uitvoering voor haar rekening nam. Bovendien moest elke pater of broeder persoonlijk de overeenkomst ondertekenen waarbij hij beloofde om niet over de versperring te trekken, geen berichten of voorwerpen over de draad te smokkelen en zelfs geen mondelinge informatie aan de draad door te spelen.

Drie unieke reconstructies

De *doodendraad*, ingehuldigd op 6 mei 2000 (aangepast in 2015) door het stadsbestuur van Hamont-Achel, in samenwerking met de geschiedkundige kring "De Goede Stede Hamont", wil een blijvende hulde brengen aan de frontsoldaten van de IJzer en de slachtoffers van de *doodendraad*.

De 3 reconstructies zijn elk uniek en in detail uitgewerkt. Voorzien van negen infoborden, projecteren ze ons terug in die oorlogsjaren waar ellende, maar ook patriottisme velen ertoe aanzetten om toch deze levensgevaarlijke hindernis te passeren. Naast de draadversperring werden ook het wachthuisje aan de Achelse Kluis en het schakelhuisje ontworpen. Deze 'huisjes' voorzagen de stroom op de *doodendraad* en alarmeerden bij elke kortsluiting de wacht.

Erfgoedwandeling

Voor dit bijzonder monument zijn er twee wandelroutes uitgewerkt zodat u als bezoeker het erfgoed zelf kan ontdekken. Een korte wandeling van 3,2 km (circa 40 min) start aan de Ezel en wordt tegen wijzerzin gewandeld. Voor de lange route van 8,8 km (circa 2u30min) kan men zowel vertrekken aan de Ezel als aan de Achelse kluis. Deze wordt in wijzerzin gewandeld.

